

Klassens Fremme og Udvikling, søger jeg at udrydde og sjerne Banfæligbederne baade for Diebliffet og i Fremtiden. Indvendingen rammer derfor ingenlunde Lovforlaget, og jeg ser heller ikke, at Lovforlagets Ord give Anledning til en saadan Misforstaaelse. Naar den ærede Ordfører mente, at denne Lov kun kunde betragtes som en Lov, der havde til Hensigt at forhindre Mager, da maa jeg bemærke, at det ikke er nogen Magerlov. Det er der slet ikke tænkt paa. Nei, Lovforlagets Hensigt er, som jeg tror, at jeg tidligere har udtalt, at tilveiebringe saadanne Forhold, som kunne gjøre det muligt for Besidderne af mindre Eiendomme paa Landet uden altfor stor Banfælighed at erhverve Laan paa ligesaa billige Betingelser, som de bedre stillede i Samfundet kunne opnaa. Jeg har heller ikke tilfjættet eller tænkt mig, at dette Lovforlag skulde give Anledning til udstrakt Hædedyrkning; det er ogsaa et Gmne, som den ærede Ordfører har taget fra sig selv. Jeg har aldrig ment Hædedyrkning. Skulde dette Lovforlag foranledige, at en enkelt Mand, der var i Besiddelse af en Hede, kunde faae en Driftskapital til at forbedre sin Jord, vil jeg sige, at det var et meget gaadligt Resultat af denne Lov ved Siden af de andre. Men Loven har ingenlunde tilfjættet noget vidtgaaende Forsøg i den Retning, og jeg ventner mig slet ikke det af den. Men naar nu det ærede Medlem troede, at Lovens Hensigt var at afhjælpe en pæblikkelig tilstedeværende Krang, forstaaer jeg, at han kunde mene, at det skete paa den nemmeste og fuldstændigste Maade, dersom man foretog en Undersøgelse af alle de Eiendomme, hvorom der kunde være Tale — en Undersøgelse, der maaffte dog vilde blive noget vanskelig, naar den skulde foregaa paa eengang —, og at man saa af Statskassen tog en Sum og laante til dem, der behøvede det. Da vilde deres Krang være afhjulpen paa den bedste og fuldstændigste Maade. Derom kan der imidlertid ikke være Tale; thi foruden at jeg ikke tror, at den Regjering, der har forelagt dette Lovforlag, vil være tilbøielig til at gaa ind paa Foranstaltninger af den Natur med direkte Udlaan til Private, kan jeg ikke forstaa, at det ærede Medlem, der har frygtet saa meget for Konsekventerne af dette Forslag, kunde være uden al Betænkelighed overfor Konsekventerne af det, som han ansaa for naturligt; thi jeg kan ikke se, at det var muligt da at undgaa de Konsekventer, som det ærede Medlem frygtede for Lovforlagets Bestemmende, nemlig, at naar der om nogle Aar optraadte andre Mænd, som trængte til Laan, man da skulde være nødt til i Kraft af, hvad der var foregaaet, at yde dem den samme Hjælp, som var ydet deres Forgængere. Jeg tror, at det vilde lede til Konsekventer af en ganske anden farlig Bestaaenighed end dem, man kunde uglede af dette Lovforlag. Naar det ærede Medlem talte om Konsekventer af denne Lov og dertil

knyttede nogle Bemærkninger, kan jeg ikke undlade at anføre, hvad det ærede Medlem igaar bemærkede, og hvortil jeg knyttede min Bemærkning. Da sagde det ærede Medlem nemlig: Andre Klasser i Samfundet, hvorfor skulde de ikke hjælpes? De have ligesaa godt Krav paa at blive hjulpede som Landarbejderne, og Intet er lettere end at finde en Form for Sikkerhed for Laanene, der er ligesaa god som den for jordløse Huse. Det kunde altsaa ikke være min Tanke, at det ærede Medlem ved, hvad han dengang ansførte, tænkte paa en Forpligtelse for Staten til at fremme Byggeforetagender i Kjøbstæderne, for at de derværende Arbejdere kunde faae billige og sunde Boliger. Det var der virkelig ikke Tale om igaar. Det, hvorpaa jeg svarede, var det ærede Medlems Udtalelse om, at der var ikke noget lettere end at staae tilfredsstillende Sikkerhed for Laan, og jeg ansførte da, at jeg antog dog, at et Laan i Løstyre ikke kunde sættes ved Siden af Laan i faste Eiendomme. Jeg har forstaaet det ærede Medlems Ytring om Statens Forpligtelse overfor Individierne paa samme Maade som den ærede Ordfører. Men jeg skal fatte mig overordentlig kort i den Henseende, fordi der jo her slet ikke er Tale om Statens Forpligtelse ligeoverfor enkelte Individier, men overfor en Samfundsklasse, og hvad der ikke kan gjøres for de enkelte Individier fra Statens Side, turde det dog være muligt at gjøre for en Samfundsklasse, som trænger til Hjælp. — Jeg tror, som sagt, at Sagen maa antages at være nogenlunde udbatteret her i Salen, og jeg har en Fornemmelse af, at det er ikke oplysende for Sagen at fortsætte en videre Forhandling om de enkelte Punkter.

Formanden: Den 2den Landsthingsmand for 6te Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Nannetkov: Det har været min Bestemmelse at stemme for Vædringsforlaget under Nr. 1, men efter de Udtalelser, der ere fremkomne fra den ærede Indenrigsminister, stemmer jeg mod Forlaget.

Formanden: Den 4de Landsthingsmand for 2den Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

G. Møller: Jeg har den samme Fornemmelse som den ærede Minister, at det høie Thing snart er færd af denne langvarige Forhandling; men jeg kan dog ikke lade være endnu med Hensyn til dette lille Forslag under Nr. 1 at gjøre et Par ganske korte Bemærkninger overfor den ærede Minister. Jeg tror, at i det Spørgsmaal tør jeg sætte min Sagkundskab ved Siden af den ærede Ministers, uden at være ubestfeden, og naar den ærede Minister har sagt, at